

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – I. RAZRED

XVIII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2013.)

ŽUPANIJSKA RAZINA

Test se sastoji od 33 zadatka. Točni odgovori vrijede ukupno 90 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1. Zaokruži riječi koje treba pisati velikim početnim slovom.

Otvoreni u **Osijeku** 5. prosinca, a **zatvoreni** 7. prosinca, u trajanju od dva dana, XXIII. **Krležini** dani odoljeli su snijegu i financijskoj krizi pokazavši „veličinu malenih“. U povodu 50. obljetnice smrti dr. **Branka Gavelle**, utemeljitelja **Krležinih** dana, u svečano predvorje **Hrvatskog** narodnog kazališta u **Osijeku**, a u suorganizaciji **Dramskoga** kazališta **Gavella** i **Odsjeka** za povijest hrvatskoga kazališta **Hrvatske** akademije znanosti i umjetnosti, u **Osijek** su ušli **Gavellini** štap i šešir. **Znanstveni** skup koncipiran je pod vodstvom teatrologa **Branka Hećimovića**, predsjednika **Organizacijskoga odbora** ove cijele manifestacije, upravo nagrađena **Demetrovom** nagradom **Hrvatskoga** društva kazališnih kritičara i teatrologa. **Osim** predstava, predstavljene su i knjige **Krležini** dani u **Osijeku** 2011. i dvojezično hrvatsko-mađarsko izdanje knjige **Kazališne veze** **Osijeka** i **Pečuha**.

- 5 bodova (1 pogriješka 4 boda, 2 pogriješke 3 boda, 3 pogriješke 2 boda...)

2. Razvrstaj u tablicu sve nepromjenjive riječi.

Ranac na leđa, hrana pri ruci, dobro društvo oko tebe, oj, to je prava pustolovina tijekom ljeta. Vrh glave plavetnilo, put pod noge i pogled put neba pa tako do vrha svijeta. Ne bismo li svi tako trebali nekoliko puta?

prilozi	tako, tako, nekoliko
prijedlozi	na, pri, oko, tijekom, vrh, pod, put, do
veznici	i, pa
uzvici	oj
čestice	ne, li, puta

- 4 boda (1 pogriješka 3 boda, 2 pogriješke 2 boda, 3 pogriješke 1 bod, 4 pogriješke 0)

3. Razvrstaj iz zadane rečenice pridjevne i imenične atribute.

pridjevni atributi: tvrdo, glatko, objiesne, šokačke

imenični atributi: stabala, hrasta, bukve, Slavonije

- 2 boda (1 pogrješka 1 bod, 2 pogrješke 0 bodova)

4. Upiši kratice (N, G, D, A, V, L, I) iznad svih sklonjivih (deklinabilnih) riječi.

N   A A A   A   N L   L L D

Slavonac ljubi tu svoju hrastovu šumu nadasve; on je u njoj kao u svojoj kući, njemu

G G   I   G G N

nema veće slasti nego s marvom bezbrižno basati ispod sjenovitih hrastova; on pozna

A A A A A A N I I   I

svako drvo, svaku pticu, svaki glas; on s tom šumom razgovara kao sa svojom

I N A V V   N   I

materom. Pa tko je, brate moj, ne bi volio, tko ne bi čeznuo za njom.

- 4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda, 3 pogrješke 1 bod, 4 pogrješke 0)

5. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a. Od koliko se surečenica sastoji zadana višestruko složena rečenica?

b. Prepiši iz zadane rečenice predikate.

Rečenica se sastoji od četiriju surečenica.

predikati: znao je, se bude bojao, neće otkriti, skriva

- 2 boda (1 pogrješka 1 bod, 2 pogrješke 0 bodova)

6. Upiši rečenične i pravopisne znakove.

Sve je tu: i neznanac, i krošnje hrastova, i more, i brda, i strašan prostor, pa i ja koji nosim sve to.

Cvrčak reče mravu: „Gladan sam, već mnogo dana nisam jeo. Posudi mi malo žita.

Vratit ću ti.“ Mrav odgovori cvrčku: „A što si radio za vrijeme ljeta?“ „Pjevao

sam.“ „Ako si ljeti pjevao, sada se igraj“, reče mrav. (priznati i „Pjevao sam!“)

Od šk. god. 2013. / 2014. primjenjivat će se u školama nov način upisa.

- **4 boda (1 pogreška 3 boda, 2 pogreške 2 boda, 3 pogreške 1 bod, 4 pogreške 0)**

7. Ispravno prepisi zadane rečenice.

Nasuprot kući stajala je najjadnija trgovina.

Lagali su mu da će superrevizija obaviti posao.

Predsjednik razreda podcrtao je današnje zadaće.

- **3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)**

8. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) **Od dvaju ponuđenih oblika podcrtaj točan.**

b) **Imenuj jezičnu pojavu koja je omogućila ispravan odabir.**

Crtači / crtači rabe crtači / crtaci pribor.

Kopačica / kopačica kopa kopačicom / kopaćicom.

jezična pojava: zalihost (ili zališnost ili redundancija)

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

9. Razvrstaj u tablicu sve glagolske oblike iz teksta.

infinitiv	načuditi, odustati, požaliti
prezent	blješti, biva, je, skriva, će, odem
perfekt	urlala, je pokrio, bilo je, stisnuo je, nije (se) mogao
aorist	izniknu, skrenu, doletješe, zinu
imperfekt	stajaše, bijahu
pluskvamperfekt	bijahu letjele
futur I.	će napustiti, neće otkriti
futur II.	(se) bude bojao
imperativ	stani, nemoj
kondicional I.	bi vidio, mogao bih
kondicional II.	bio bi (se) okrenuo
glagolski prilog sadašnji	noseći
glagolski prilog prošli	načuliv

- **6 bodova (1 pogreška 5 bodova, 2 pogreške 4 boda, 3 pogreške 3 boda...)**

10. Prepiši iz fonološkoga niza tražene jezične činjenice.

razlikovni fonemi: /š/, /b/, /l/

fonološka okolina: -iti

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

11. Napiši sadržaj jezičnih znakova.

lišće - ili zbirna imenica od list ili mnogo listova

lišće - vokativ jednine imenice lisac

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

12. Zaokruži protočnike (tekućnike ili likvide) u sljedećoj rečenici.

(Treba zaokružiti i one koji se ponavljaju.)

Staklo je krhko i lomlivo.

- 1 bod (1 pogreška 0 bodova)

13. Odredi glasovne promjene u podcrtanim riječima.

Košče, teška je tvoja ručna kosidba.

- a) košče   nepostojano a, palatalizacija, jednačenje po mjestu tvorbe
- b) teška   nepostojano a, jednačenje po zvučnosti
- c) ručna   palatalizacija, nepostojano a
- d) kosidba   jednačenje po zvučnosti

4 boda (1 pogreška 3 boda, 2 pogreške 2 boda, 3 pogreške 1 bod, 4 pogreške 0)

14. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Iz sljedeće rečenice napiši šumnike.

b) Upisane šumnike odredi po mjestu i načinu nastanka.

Vjetar fijuče u šumi.

šumnici	po mjestu nastanka	po načinu nastanka
t	zubnik (ili dental)	zapornik (ili pregradnik ili pregradni ili praskavac ili praskavi ili okluziv ili okluzivni eksplozivni ili eksploziv)
f	zubno-usnenik (ili labiodental)	tjesnačnik (ili tjesnačni ili frikativni ili frikativ ili strujnik ili strujni)
č	nepčanik (ili palatal)	slivenik (sliveni ili afrikativni ili afrikata ili pregradnik ili pregradni)
š	nepčanik (ili palatal)	tjesnačnik (tjesnačni ili frikativni ili frikativ ili strujnik ili strujni)

Dovoljno je ako je učenik napisao samo jedan naziv.

- 4 boda (1 pogreška 3 boda, 2 pogreške 2 boda, 3 pogreške 1 bod, 4 pogreške 0 bodova)

15. Upotpuni sljedeće tvrdnje.

Po uzdignutosti jezika prema gornjoj čeljusti, otvornici se dijele na visoke, srednje i niske.

Srednji otvornici su e, o .

- 1 bod (1 pogreška 0 bodova)

16. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova,

a) Rastavi okomitim crtama zadane rečenice na slogove.

b) Zaokruži u svakoj rečenici slogove u kojima je *r* slogotvorno.

Zgr|bi|o se na vr|tulj|ku i za|ra|di|o kvr|gu na gla|vi.

U vr|tu sr|pom sije|če tra|vu.

Tre|ba zrn|ce ki | ma, mr|vi|ca so| li i vrh|nje za ku| ha|nje.

(priznati i vr|hnje)

(Trebaju biti zaokruženi podcrtani i podebljani slogovi.)

- 3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)

17. Poveži pojmove i objašnjenja (npr. 6. – a)

1 – c , 2. – d , 3. – a , 4. – b

- 2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)

18. Dopiši dijakritičke znakove gdje je potrebno.

U voćnjaku na čičak skočio cvrčak.

Čačkalicom iščackaj komadić čokoladice.

Slikar čučeečke črčka hrašće po papiru.

Bučno su pozdravili čvrstoću čipkaričine načičkane čipke.

Za slasni domaćičin zalogajčić na prepečenac stavite zapečeni ljubičasti luk.

- 4 boda (1 pogreška 3 boda, 2 pogreške 2 boda, 3 pogreške 1 bod, 4 pogreške 0)

19. Upiši na crte ije ili je.

Cijelo vrijeme pjevala je pjesme i pripovijedala je smiješne pripovijetke o bijelim vilama i bijesnim zmajevima, o zlatnom brijegu šećernih stijena, o crnom snijegu i nevidljivom tijelu, o čudesnim riječima što mijenjaju cvijeće u leptire, a svjetove u čarobne cvjetove.

- 3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod, 3 pogrješke 0 bodova)

20. Rastavi riječi u tablici na morfeme.

sreća	sreć- -a
vojniče	voj- -nič- -e
izrada	iz- -rad- -a
cvjećar	cvjeć- -ar- -Ø

- 4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda, 3 pogrješke 1 bod, 4 pogrješke 0)

21. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- U zadanim rečenicama podcrtaj riječi koje imaju isti korijenski morfem.
- Prepiši iz zadanih rečenica sve alomorfe.

Neki je čovjek sjekao drva. Sječa se oduljila.

Kad više nije mogao sjeći, odložio je sjekiru.

alomorfi: sjek- sječ- sjeć- sjek-

- 2 boda (1 pogrješka 1 bod, 2 pogrješke 0 bodova)

22. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) U tablicu prepisi riječi u kojima je došlo do glasovnih promjena.

b) Imenuj glasovne promjene.

Vrškom žlice promiješajte naribani indijski oraščić brašno i prašak za pecivo.

riječ	glasovne promjene
vrškom	palatalizacija, nepostojano a
oraščić	jednačenje po mjestu tvorbe
prašak	palatalizacija
pecivo	sibilarizacija

(Paziti na redoslijed glasovnih promjena.)

- 4 boda (1 pogriješka 3 boda, 2 pogriješke 2 boda, 3 pogriješke 1 bod...)

23. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Označi naglascima podcrtane riječi.

b) Zaokruži točnu tvrdnju.

Moram kúpiti kruh. Moram kùpiti sijeno.

Lúka je vidio da je pred njim sigurna lúka.

Naglasci i zanaglasna dužina odsječna / iznadodsječna su razlikovna sredstva jezika.

- 3 boda (1 pogriješka 2 boda, 2 pogriješke 1 bod, 3 pogriješke 0 bodova)

24. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Naglascima označi podcrtane riječi.

b) Imenuj vrstu naglaska.

Glagoljica se naziva i Jeronimovo pismo.   kratkouzlazni naglasak

Moram napísati zadaću   dugouzlazni naglasak

Put je bio dùg.   kratkosilazni naglasak

Vratite svoj dùg.   dugosilazni naglasak

- 4 boda (1 pogriješka 3 boda, 2 pogriješke 2 boda, 3 pogriješke 1 bod, 4 pogriješke 0 bodova)

25. Okomitim crtama označi naglasne cjeline.

Noćas se	moje	čelo	žari,	
noćas se	mo	jel v	jeđe	pote;
i mo	jel misli	san	ozari,	
umrijet ću	noćas	od ljepote.		

(Može se priznati i rješenje u kojem okomita crta nije na početku strofe.)

- **2 boda (1 pogrješka 1 bod, 2 pogrješke 0 bodova)**

26. Iz sljedećih rečenica prepisi prednaglasnice (proklitike) i zanaglasnice (enklitike).

Bilo mi ih je žao.
Možeš li mi doći do dva sata?
Nasmijasmo se na kraju.
Ne znam doći kući.
Znam što mu je ona značila.

prednaglasnice: do, na, ne

zanaglasnice: mi, ih, je, li, mi, se, mu, je

- **2 boda (1 pogrješka 1 bod, 2 pogrješke 0 bodova)**

27. Prepisi rečenice tako da upišeš crticu (–) ili spojnicu (-) gdje je potrebno.

Cestovna udaljenost Rijeka – Zagreb iznosi 184 km.
O nekim temama sve je već manje-više rečeno.
Rodio se 90-ih godina prošlog stoljeća.

- **3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod, 3 pogrješke 0 bodova)**

28. Iznad navedenih rečenica strjelicama označi logičku melodiju.

Filip je došao u školu?

Kada je stigao?

- **1 bod (1 pogrješka 0 bodova)**

29. Upiši na crte dž ili đ.

Pogađate da je zbog bolova u leđima odgađao **dž**oging.

S lađe je stigla narudžba galamdžije da mu donesu grožđe.

Beznađe tjera džepara da uđe u tuđi džep.

Šeširdžija je gurnuo svjedodžbu u udžbenik.

- **3 boda (1 pogrješka 2 boda, 2 pogrješke 1 bod, 3 pogrješke 0 bodova)**

30. Napiši zadane oblike riječi.

Majstor (*umjeti*, treće lice perfekta) je **umio** raditi.

Dječak (*umiti*, treće lice perfekta) je **umio** lice.

Traži se (*cio*, pridjev na *-ovit*) **cjelovit** odgovor.

Potrošen je (*cio*, određeni pridjev) **cijeli** dan.

Posadit ću (*korijen*, deminutiv na *-ak*) **korijenak**.

- **4 boda (1 pogrješka 3 boda, 2 pogrješke 2 boda...)**

31. Na temelju mjesta logičke stanke napiši značenje rečenica.

Što je rečeno učeniku, nije jasno.

značenje: nejasno je (nije jasno) što je netko rekao učeniku (ili što je učeniku rečeno)

Što je rečeno, učeniku nije jasno.

značenje: učeniku je nejasno (nije jasno) što je rečeno

(Priznati i ako je odgovor napisan velikim slovom, ali onda mora na kraju rečenice doći točka.)

- **1 bod (1 pogrješka 0 bodova)**

32. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je pravilno provedena sibilizacija..

c. Pridošlice su ponudili punim krčazima.

- **1 bod (1 pogrješka 0 bodova)**